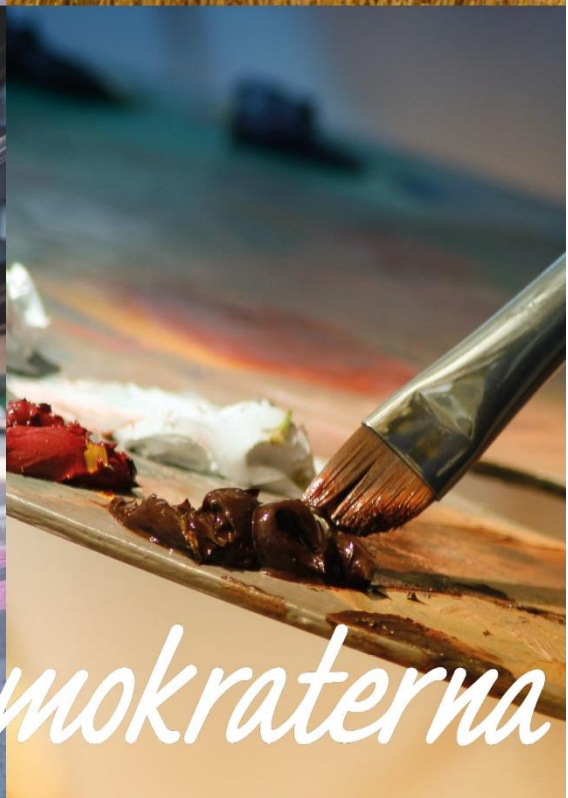

Regionplan & budget

2023 till 2025

Sverigedemokraterna

1. Innehåll	2
2. Sverigedemokraterna Region Västmanland	3
3. Inledning	4
4. Vården som helhet	5
4:1 Vårdval och vårdgaranti	5
4:2 Nära vård	5
4:3 Primärvård	6
4:4 Rätt vård på rätt instans	6
4.5 Utökad geriatrisk kompetens	6
4:6 Förebyggande hälsovård	7
4:7 Patientsäkerhet	8
4:8 Psykisk ohälsa	9
4:9 Barn- och ungdomspsykiatri	9
4:10 Självordsprevention	10
5.0 Funktionsnedsättningar och funktionsvariationer	10
5:1 Cancervård	11
5:2 Akutvård	11
5:3 Palliativ vård och vård i livets slutskede	12
5:4 Tandvård	12
6:0 Personal	13
6:1 Kompetensförsörjning för framtida behov	14
6:2 Stärkt möjlighet för vårdpersonal att påverka sin vardag	15
6:3 Trygghet i vården	15
7. Trygghet och säkerhet i hemmet	15
8. Forskning	16
9:0 Infrastruktur och Kollektivtrafik	16
9:1 Reklam i kollektivtrafiken	16
10. Det regionala och storregionala utvecklingsuppdraget	17
10:1 Regional strategi för energiförsörjning	17
11:0 Krisberedskap	17
11:1 Självförsörjningsgrad	18
11:2 Närproducerade och lokalproducerade livsmedel	18
12. Kultur	19
12:1 Bibliotek	20
13. Ekonomi	21
NAV, Finansiering, Resultatmål	22
Resultat/tabeller	23
Ramar	24
Rs förfogande	25 - 26
Inv/lån Ramar/Prognos	27
Sammanställning/åtgärder	28
Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta	29-30

Sverigedemokraterna Västmanland

Svensk sjukvård ska alltid ha en mycket hög medicinsk kvalitet med väl utbyggd tillgänglighet över hela Sverige. Medborgarna ska kunna förvänta sig en pålitlig och trygg omsorg för livets alla skeenden, både i akuta fall såväl som vid rutinbesök.

Sjukvården utgör en av de mest centrala och grundläggande delar av välfärdssamhället. Men trots stora insatser från personal och avancerad specialistvård, har sjukvården omfattande och tilltagande problem. Redan innan pandemin hade vårdköerna vuxit sig så långa att cancerpatienter dog i väntan på vård. Kostnaderna räknas i mänskligt lidande och stress för den enskilde och anhöriga, men också för samhället i ekonomiska termer.

Den pågående pandemin har ytterligare accentuerat de strukturella bristerna i sjukvårdens organisation. Samordningen mellan olika regioner brister och tillgången till vård varierar över landet. Huvudproblemet handlar i betydande utsträckning om att styrningen via 21 olika regioner skapar otydlighet, målkonflikter, successivt ökande administration och brister i kompetensförsörjningen.

Sverigedemokraterna anser att medborgare har rätt att förvänta sig en god och tillgänglig sjukvård, även utanför storstäderna. För att åstadkomma det krävs en ny sammanhållen sjukvård i Sverige. Satsningar på primärvården med större patientkontakt och samordning av en patientansvarig läkare kan avlasta akut- och specialistvården genom snabbare vård. En riktig vårdgaranti bör införas som en rättighetslagstiftning för medborgarna. Det ska inrättas ett vårdgarantikansli för vårdköer under Socialstyrelsens regi. Vårdgarantikansliet bör också ta fram underlag och upprätta samverkansavtal med olika vårdgivare, offentliga och privata, svenska och utländska, för att kunna öka vårdkapaciteten inom såväl behandling som operation och rehabilitering. Administrativa uppgifter bör i ökad utsträckning avlastas från vårdgivande personal.

En viktig prioritering för region Västmanland bör vara att man ser till vårdande uppgifter som sitt primära uppdrag och satsningar på dessa utövare! I stället för att utöka med kommunikatörer och administrativ personal i ej vårdande verksamheter.

Byggandet av NAV förpliktar! En enormt stor satsning då krävs det god samordning och gemensam vårdplan med våra grannregioner och ett arbete med att se vården som regionens huvuduppdrag.

Ingvar Jonsson
Regionråd (SD)

3. Inledning

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn. Vi betraktar oss som ett mittenalternativ och som ett tredje block i svensk politik. Vi kombinerar strävandet efter social och ekonomisk grundtrygghet med värdekonservativa idéer. Det övergripande målet med partiets verksamhet är att återskapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välstånd, demokrati, en stark inre solidaritet samt sammanhållning.

Vi tar vår viktiga roll i svensk politik på största allvar och har för avsikt att på bästa sätt försöka förvalta det förtroende som väljarna har gett oss. I region politiken samarbetar vi med det eller de partier som ger oss bäst förutsättningar att genomföra vår politik.

Sverigedemokraterna ser till hela Sveriges bästa och anser det därför vara av yttersta vikt att det skapas en jämn och god vård över hela landet så att inte regionala obalanser uppstår. Vi lägger heller inget egenvärde i vem som driver sjukvården. Vår ledstjärna är bästa möjliga vård per krona, oavsett om vården drivs i offentlig eller privat regi. Privata aktörer som är skattefinansierade ska vara jämställda offentliga aktörer.

Alla människor ska bemötas likvärdigt i regionernas verksamheter. De mänskliga rättigheterna och skyldigheterna skall vara okränkbara, vilket innebär att de gäller var och en, oavsett etnisk härkomst, kön, språk, religion, sexuell läggning, politisk uppfattning eller social ställning. Alla individer ska bli bemötta med respekt inom regionen oavsett om du är patient eller om du arbetar som anställd inom regionen.

Man ska känna trygghet och tillit till vårdgivaren. Detta innebär bland annat att ingen särbehandling av människor får ske utifrån ovidkommande kriterier och att regionen ska tillhanda hålla evidensbaserad vård.”

Sverigedemokraterna ägnar sig inte åt överbudspolitik, utan verkar för en ansvarstagande och långsiktigt hållbar ekonomisk politik som skapar stabilitet och tillväxt. När prioriteringar måste göras är det partiets uppfattning att det framför allt är kvaliteten och tillgängligheten inom sjukvården samt bevarandet av kulturarvet som bör värnas och sättas i fokus.

Hälsa- och sjukvården är en av de viktigaste delarna i det välfärdssamhälle vi byggt upp och lever i. Med sjukvården som främsta uppdrag har Region Västmanland ett övergripande ansvar för invånarnas vård och hälsa.

Sverigedemokraterna kommer alltid att ställa investeringar inom regionens andra ansvarsområden i relation till sjukvårdens behov.

En god ekonomisk hushållning skall vara ett självklart krav inom Region Västmanland. Verksamheten skall drivas på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt så att vi uppnår god Ekonomisk hushållning.

Skattemedel ska användas på bästa möjliga och ansvarsfulla sätt där medborgare får tillbaka en så stor del som möjligt genom rättvis, god vård och service. Att överskrida de resurser som ställs till förfogande är att skuldsätta kommande generationer. Hushållning med våra gemensamma resurser handlar också om vår miljö och levnadsvillkor, att se på dem ur ett framtidsperspektiv.

Personalen är regionens viktigaste resurskapital. Region Västmanland ska vara en attraktiv arbetsgivare med bra arbetsmiljö, karriärmöjligheter och en skälig lön för det utförda arbetet. Att de som arbetar i vår region mår bra och trivs på sina arbetsplatser är en förutsättning för att vår verksamhet ska kunna hålla en hög kvalitet.

4. Vården som helhet

4:1 Vårdval och vårdgaranti

Sverigedemokraterna lägger inget egenvärde i vem som driver sjukvården och låser oss inte till varken vänster- eller högerideologiska tillvägagångssätt. Vår ledstjärna är bästa möjliga vård per krona, oavsett om vården drivs i offentlig eller privat regi. Vi vill se en vård där de privata aktörer som är skattefinansierade ska vara jämställda med de offentliga aktörerna och där patienter har rätt att fritt välja vårdgivare inom både öppen- och slutenvård. De ska också ha rätt att undersökas inom vårdgarantins tidsfrist. Vid privata vårdalternativ bör regionen noggrant följa upp vårdkedjorna för att säkerställa att krav på ett helhetsansvar över patientens tillfrisknande för vårdgivaren efterlevs.

Införandet av nya vårdval bör övervägas i samråd med patient- och professionsföreningar samt utifrån det rådande läget sett till kvalitet och tillgänglighet. Om en specialitet fungerar bra och är uppskattad av patienter och professionen bör regionen vara varsam med att ändra denna. Vårdval måste inneha helhetsansvar för att undvika fragmentiserade system där olika aktörer enbart ser till sin egen del utan samverkan kring patienten.

Vårdgarantin behöver efterlevas och om hemregionen inte klarar densamma ska hänvisning ske till en utomregional offentlig eller privat vårdgivare i Sverige. Om utomregional behandling inte kan erbjudas i Sverige ska vårdgivaren erbjuda patienten vård utomlands, utan extra kostnad. För att upprätthålla detta ska samverkansavtal upprättas mellan lika vårdgivare, offentliga och privata, svenska och utländska. Slutligen, när vård flyttar ut från de offentliga sjukhusen, förväntas privata vårdenheter delta inom utbildningsuppdraget av sjukvårdspersonal och enskilt eller tillsammans säkerställa att de uppfyller utbildningsuppdraget.

4:2 Nära vård

Nära vård är ett brett begrepp, den kan definieras med geografisk närhet, relationell närhet eller genom vilken tillgänglighet vården har. I den relationella närheten hittar vi kontinuitet, trygghet, samordning och kompetens.

I den nära vårdens tillgänglighet hittar vi öppettider, det fysiska mötet, digitala möten och flera kontaktmöjligheter.

Sjukvården ska finnas där när människor behöver den.

Den ska genomsyras av hög kvalitet och tillgänglighet samt att den enskilde alltid ska kunna lita på att få tillgång till bästa möjliga vård oavsett när eller var den behövs.

I att förbättra vårdgarantin, tar vi sikte på ett minskat flöde till sjukhusen och därför vill vi se en ökning av mobil närvård i regionen. Det bästa komplementet till denna vård anser vi specialiserade äldreomsorgsmottagningar vara. Vi vill inrätta vårdgarantiserviceverksamheter som säkerställer att vårdgarantin kan efterlevas om inte region Västmanland eller sjukhuset kan leverera i tid, vars syfte är att förbättra för patienter som är i behov av samordnad vård.

För att nå målet om en sjukvård i världsklass måste tillgängligheten säkras i hela region Västmanland och inom hela verksamheten.

Det kräver att kompetensen nyttjas på ett optimalt sätt och det kräver att arbetsmiljön är hälsosam samt att det finns utrymme för vidareutbildning för personalen.

Vi skulle ha mer att tjäna på för barnen, om vi kunde få ha ett cirkulärt omhändertagande – dvs bedömning och begränsad insats på specialistnivå (då kommer fler individer till och får tillgång till specialistkompetensen) men därefter återföring av patienten till lägre vårdnivåer. Då behövs utbyggnad av lägre vårdnivåer – och högre kompetens inom dessa nivåer (och Det ska BUP kunna bistå med i form av utbildningsdagar, konsultationer osv). Ett sådant system bör kunna skapas utifrån tankarna med personcentrerad vård och Nära vård.

4:3 Primärvård

Den första kontakten

Primärvården bör ha rollen som sjukvårdens nav, den mest centrala av alla delar för att få ett hälsoeffektivt och hållbart sjukvårdssystem. Organisation, ledarskap och tillräcklig resursfördelning utgör grunden för att ge primärvården möjligheten att fullgöra sitt uppdrag.

Primärvården måste hänga ihop med sjukhusen, vård är ett lagspel. Vi måste arbeta tillsammans för att få ihop en sömlös vård, och här behövs riktade ekonomiska satsningar.

Primärvården ska erbjuda kontinuitet genom att varje patient ska ha en fast namngiven läkarkontakt. Vårdcentralen ska därtill ha det koordinerande vårdansvaret för patienter med behov inom specialistvården. När patienten inte behöver eller inte kan komma till vården ska vården komma till patienten.

Sverigedemokraterna tror på ett stabilt primärvårdsutbud där vårdcentraler med flexibla öppettider samverkar med närsjukhus eller närvårdcentrum. I praktiken innebär denna samverkan en utvidgning och förstärkning av befintligt primärvårdsutbud. Inom närvårdscentrum ser vi gärna en utbyggnad av digifysiska vårdavdelningar och även avdelningar för utskrivningsklara patienter.

Digitala vårdtjänster kan vara ett positivt inslag för att öka tillgängligheten i primärvården.

En bättre utvecklad första linje behövs. Det skulle öka servicen till målgruppen och länsinvånarna, men inte självklart att det skulle avlasta specialistnivån.

4:4 Rätt vård på rätt instans

Vården som ges på sjukhus ska ta hänsyn till demografiska och geografiska förutsättningar, där avancerad vård bör koncentreras till särskilda sjukhus. Däremot ser vi med fördel på att öppen specialistvård, som vanligt förekommande behandlingar och operationer, ges vid ordinarie sjukhus eller utanför vid externa vårdinrättningar.

Många sköra äldre med hemtjänst tvingas idag att besöka akutmottagningarna för lättare vård och omsorgsbehov. En gemensam strategi bör tas fram mellan region och kommun där husläkarjourer eller särskilda korttidsboenden ges ett utvidgat uppdrag att samverka med akutvården och 1177 för att tillfälligt ge sköra äldre vård- och omsorg, som annars hade påkallat ett besök på akutmottagningen, genom direktin- tag. Därtill bör regioner sträva efter att utöka den avancerade sjukvården i hemmet för att avlasta slutenvårdsplatser på sjukhusen.

4.5 Utökad geriatrisk kompetens

Den geriatriska sjukvården är specialiserad på akuta och kroniska sjukdomar som uppstår till följd av åldrande. Här ingår både medicinsk behandling och rehabilitering. Befolkningsökningen i Sverige har varit snabb och gruppen 80 år och äldre väntas växa särskilt snabbt. Förutom att det är stora födelsekullar i åldersklassen bidrar den ökade livslängden till att gruppen växer. I samband med detta kommer även behovet av geriatrisk sjukvård öka, vilket Region Västmanland behöver planera för. Mobila sjukvårdsteam har vidare visat sig vara ett bra verktyg för att minska antalet besök på akutmottagningen och vårdcentralen för de patienter som har vårdats av teamet.

Vårdplatsbeläggningen och de problem som överbeläggning medför för personal har varit ett genomgående tema sedan 90-talet. Antalet vårdplatser fortsätter att minska, bland annat till följd av den rådande målsättningen att skifta från slutenvård till primärvård och öppenvård samt brist på sjuksköterskor. I jämförelse med andra OECD-länder ligger Sverige i botten sett till antalet slutenvårdsplatser per 1 000 invånare.

Uteblivna vårdbesök som inte avbokas leder till tidsspillan och kostnader för sjukvården. Medan personen i många fall har giltiga skäl eller lever under omständigheter som försvårar eller omöjliggör en avbokning finns det anledning att se över systemet med patientavgifter och förbättra bokningssystemen.

Patientens utredning, behandling och rehabilitering följer särskilda vårdkedjor som består av flera olika vårdgivare. Detta medför en risk att bristfällig eller otillräcklig vård på lägre nivåer leder till dyra behandlingar och onödigt lidande för patienten, som bollas runt i vårdsystemet. Exempelvis kan en otillgänglig vårdcentral eller okunnig hemtjänst leda till besök på akutmottagningen, som annars skulle ha undvikits. Vi vill därför utreda införandet av ett samverkansråd med en styrgrupp bestående av olika vårdverksamheter med öppen/sluten specialistvård, primärvård och kommunal vård- och omsorg. Styrgruppen bör ges mandat att påverka beslut kring dagens vårdkedjor, organisera och övervaka kvalitetsmått för vårdflöden samt kunna föreslå nödvändiga förbättringsåtgärder till styrande regionpolitiker.

Slutligen ska vård inte centraliseras i besparingssyfte. Om det ska ske ska det vara med eftertanke och med löfte om att bibehålla en trygghet lokalt.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att införa samarbetsavtal mellan regionen och kommuner som möjliggör alternativa vårdformer till akutmottagningen för sköra äldre.
- Att utveckla den avancerade sjukvården i hemmet för att avlasta slutenvården på sjukhusen.
- Att förbättra tillgängligheten och korta väntetiderna inom akutsjukvården genom utvecklandet och införandet av nya arbetsmodeller som snabbspår samt förebyggande arbete riktat mot kroniskt sjuka och multisjuka äldre.
- Att verka för att sjukhusens slutenvårdsavdelningar minimerar överbeläggningar och utlokaliseringar samt säkrar en god arbetsmiljö för personalen.
- Att utveckla ett samverkansråd för effektivare vårdkedjor och avlastade akutsjukhus.
- Att undvika vårdcentralisering i besparingssyfte.
- Att stärka samverkan mellan mödravårdscentraler och förlossningsenheter/BB genom att sträva efter att ge födande kvinnan samma barnmorska under hela graviditeten.
- Att upprätta en plan för att utöka geriatriska kompetenser.
- Att sträva efter att minska överbeläggningen och utlokaliseringen av patienter på geriatriska avdelningar.
- Att främja direktintag på geriatrisk mottagning genom snabbspår via ambulanser och akutmottagningen.
- Att främja mobila närsjukvårdsteam för äldre.

4:6 Förebyggande hälsovård

För Sverigedemokraterna är det ett självklart mål att minimera behovet av sjukvård genom gott förebyggande arbete. Det är för oss en självklarhet att det bästa för såväl individ som samhälle är att upptäcka sjukdomar på ett så tidigt stadium som möjligt, eller ännu hellre stoppa dem från att över huvud taget uppkomma. Hälso- och sjukvården måste därför riktas in på en god och stark folkhälsa, hög riskmedvetenhet och regelbundna undersökningar av den enskildes hälsotillstånd.

Ett effektivt sjukvårdssystem fokuserar på förebyggande sjukvård för att undvika samhällsekonomiskt dyra och individuellt påfrestande besök i slutenvården. Hälso- och sjukvården måste därför riktas in på en god och stark folkhälsa, hög riskmedvetenhet och proaktiva undersökningar av den enskildes hälsotillstånd. Detta bör kompletteras med uppsökande verksamhet genom hälsosamtal för äldre samt utvecklad screening för att tidigt upptäcka livshotande och vanliga sjukdomar med få tidiga symptom

En grundförutsättning för god livskvalitet är god hälsa. Genom val av livsstil ansvarar individen i första hand själv för sin hälsa.

Vi vill se ett mer aktivt samarbete med skolhälsovården och kommunerna gällande hälso- och sjukvården där vi vill möjliggöra att de kan utöka användningen av sjukvårdens journalsystem Cosmic, för en gemensam och säkrare hantering när det gäller skolungdomars/medborgarnas hälsa.

En alltmer utbredd förekomst av ohälsosam övervikt kommer att innebära stora belastningar på sjukvården

i framtiden om inte riktade insatser mot överdriven fetma görs tidigt. Viktigt är också kampen mot ätstörningar bland ungdomar. Att verka för att upptäcka problemet i ett tidigt stadi, därför är det nödvändigt att region Västmanland uppmuntrar skolor att servera näringsriktig, nylagad och välsmakande mat.

Information och insikt om matens betydelse för en god hälsa kan delges befolkningen genom kampanjer på samma sätt som mot rökning, alkohol eller annat missbruk där man önskar ett ändrat beteende.

En generellt bättre hälsa skulle långsiktigt minska belastningen på vården och därmed kostnaderna. Det är även av vikt att hälsoförebyggande insatser är individfokuserade, med koppling till den enskildes socioekonomi och levnadsstandard.

I specifikation av anslaget till regionstyrelsen Ohälsa/fetma anslå 2mkr 2023 – 2024 1mkr 2025 för att förbättra det preventiva hälsoarbetet

4:7 Patientsäkerhet

Arbetet med att förbättra patientsäkerheten inom Region Västmanland har pågått länge och arbetet har kommit långt. Vårdskador uppstår ofta som en följd av att personalen är underbemannad, överbeläggningar och utlokalisering. Att skapa förutsättningar för en hanterbar arbetsmiljö är ett steg i rätt riktning för att minska vårdskador. Stimulera och uppmuntra personal sker genom kompetensmodellen. Ny personal ska välkomnas till en trygg och stimulerande arbetsmiljö, där de kan finna framtidstro att utvecklas och känna stolthet inom sin yrkeskategori.

Effektiva arbetslag byggs genom att alla drar åt samma håll, talar samma språk och följer samma regler. All vårdpersonal ska tala förståelig svenska, uppträda professionellt i sin yrkesroll och agera på ett föredömligt sätt. Ur patientsäkerhetssynpunkt är det viktigt att ingen enskild person ställs inför värderingar som inte ingår i den anställdes yrkesutövning.

Det är också en självklarhet för oss att större hygieniska krav ska ställas på all personal, gällande klädsel och god vårdhygien i stort. VRI (vårdrelaterade infektioner) är kostsamma och kan ge ökade vårdtyggn. Det leder till ökat lidande för patienten och belastar vården. Det är därför självklart mycket viktigt att vårdpersonalen har rätt incitament och kunskap för att förhindra infektioner och där vi i vår budget riktar medel till utbildning och kunskap i förebyggande insatser. Med resultatet att sänka VRI kostnaden med 5mkr 2023 och 7mkr/år 2024 - 2025.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att rikta utbildning från RS anslag till kompetensutveckling 1mkr 2023 - 2025 till förebyggande insatser av VRI
- Att anslå 2mkr 2023 – 2024 1mkr 2025 till preventiva hälsoarbetet Ohälsa/fetma

4:8 Psykisk ohälsa

Sverigedemokraterna tar den ökade psykiska ohälsan i samhället på stort allvar. Psykisk ohälsa är en av vår tids största utmaningar och ett komplext samhällsproblem. Patienter och anhöriga ska känna trygghet i att de bemöts med respekt, att de hörs och att deras upplevelser tas på allvar, oavsett psykiskt tillstånd. Fler förebyggande insatser, effektivare behandlingsmetoder och ett bättre omhändertagande skulle innebära höjd livskvalitet för patienter och deras anhöriga, men också en stor samhällsbesparing.

De flesta patienter med någon form av psykisk ohälsa tas om hand inom primärvården. Därför är primärvårdens förutsättningar för snabba och kvalitativa insatser avgörande för en hälsa. Primärvården ska utgöra första linjens psykiatri med tillgång till specialutbildad hälso- och sjukvårdspersonal för att tidiga och förebyggande insatser ska kunna genomföras, som fångar upp patienter i riskzonen innan de tvingas uppsöka psykiatrin. Vid komplexa behov ska primärvården samverka med psykiatrin, men även med andra vårdgivare vid samsjuklighet hos patienten.

Åldrandet i sig innebär en ökad risk för både fysiska och psykiska sjukdomar. Depression är det vanligaste psykiska ohälsan hos äldre och bedöms vara så omfattande att det kan benämnas som ett folkhälsoproblem. Sjukdomsbilden är ofta annorlunda än hos yngre personer, eftersom multisjuklighet kan påverka förståelsen för äldres välmående.

Depression är den viktigaste utlösande faktorn för självmord hos äldre personer. Det är viktigt att primärvården upptäcker dessa patienter i ett tidigt skede för att kunna ge adekvat behandling eller remittera vidare till psykiatrin. Förbättra tillgängligheten till psykiatrisk hjälp och vård genom att erbjuda psykiatrisk kompetens i primärvården.

4:9 Barn- och ungdomspsykiatri

Psykisk ohälsa är ett ständigt ökande allvarligt och växande problem bland barn och unga. Våra ungdomar har många gånger behov av stöd och hjälp till följd av psykisk ohälsa. Det är oroande att så många barn och unga mår allt sämre. Det handlar ofta om ångest, oro eller stress som tar sig uttryck i exempelvis depression, missbruk eller ätstörningar.

För att effektivisera och kvalitetssäkra våra insatser för barn och unga med psykisk ohälsa krävs en samverkan med skolornas elevhälsa och kommuner/regionen så att rätt hjälp snabbt kan sättas in oavsett vilken instans som uppmärksammat behovet. Här behövs en sömlös och smidig vård, vi måste bredda utbudet genom att upphandla hela vårdkedjan för att förbättra den totala kapaciteten.

Patienterna från BUP är de patienter som blivit bedömda som tillhörande av specialistnivån och som får insatser hos BUP. När dessa patienter något senare mår lite bättre bör de kunna få återgå till en första linje för fortsatt uppföljning. Så som sker med somatisk vård i stor utsträckning. (Akut besök på sjukhuset, eventuellt en insats på sjukhusnivå – sedan åter till primärvården). Från BUP till primärvårdsnivå/ första linjen finns idag inget flöde alls. Allt som kommer till BUP stannar på BUP, ofta till 18 års dagen.... Däri ligger den största flaskhalsen i systemet!

Sverigedemokraterna vill säkerställa att barn/ungdomar får den vård de behöver och inte tappas bort mellan BUP och vuxenpsykiatrin krävs det att överföring av kunskap och möjligheten att följa förloppet.

Vi vill införa ett så kallat hälsokort som följer individen från födsel tills att man kliver in i vuxen ålder. Men även satsa på mobila team som hjälper och stöttar familjer där barn eller ungdomar försökt att skada sig själva.

Sverigedemokraterna är det partiet som prioriterar den psykiatriska vården då alla undersökningar och rapporter visar att den psykiska ohälsan breder ut sig inom alla samhällsgrupper. Här anslår vi medel på kompetensutbildning inom psykiatrin.

”Om vi bygger starka och trygga barn behöver vi inte laga så många trasiga vuxna”

4:10 Självmordsprevention

Omkring 15 000 personer försöker årligen att ta sitt liv och cirka 150 000 har allvarliga självmordstankar. Insatserna för att motverka förekomsten av självmord måste därför stå i proportion till det faktiska samhälls- och folkhälsoproblem som självmord innebär.

Vi vill se riktlinjer och arbetsmetoder som ska vara obligatoriska vid uppföljning av självmordsnära patienter. Uppföljningen ska innebära att varje patient får en adekvat och individanpassad efterföljande vård från och med utskrivningsdagen. Vi menar att uppföljning av självmordsnära patienter bör vara en självklar del i vårdprocessen. Hälso- och sjukvården kan motverka upprepade självmordsförsök om rätt behandlingsmetoder tillämpas vid rätt tillfälle. Därför ska hälso- och sjukvårdspersonal, som möter den här utsatta riskgruppen, arbeta utifrån tydliga riktlinjer och väl en väl utarbetad behandlingspraxis.

Självmord är en tragedi som också drabbar de anhöriga. Därför är det viktigt att ge nödvändigt stöd till de efterlevande när självmord förekommit. Att förlora en närstående är alltid ett trauma. I det fall då personen i fråga själv valt att avsluta sitt liv är situationen i många fall chockerande för omgivningen. Regionen bör därför utarbeta strukturer som skapar goda förutsättningar för olika former av anhörigstöd då en närstående har tagit sitt liv.

För att rikta starkt fokus och uppmärksamma arbetet med att motverka självmord bör region Västmanland besluta om en nollvision för självmord. Varje nollvision bör följas av en handlingsplan för det samlade arbetet med att motverka självmord.

5:0 Funktionsnedsättningar och funktionsvariationer

Alla människor ska ha rätt till ett fullgott liv och en fullgod levnadsstandard, även om man är född med eller råkar ut för något som gjort att man har fysiska eller kognitiva begränsningar eller variationer. Personer som på grund av omständigheter bortom egen kontroll möter andra utmaningar i vardagen ska inte begränsas i sin tillgång till samhälls- eller arbetslivet.

Sverigedemokraterna strävar efter ett väl utvecklat system där personer med funktionsnedsättning får det stöd som behövs och ges möjligheter till goda levnadsvillkor. Det är vår åsikt att staten, regionen och kommunerna har ett gemensamt ansvar att erbjuda metoder som gör funktionsvariationer överkomliga.

Brukarorganisationerna har en viktig roll i att bevaka och föra fram de funktionsnedsattas intressen och krav. Vi anser att brukarnas organisationer är en stor och viktig resurs och goda samarbetspartners för regionen i arbetet med att förbättra vården och levnadsvillkoren för människor med en funktionsnedsättning.

För personer med nedsatt syn eller helt saknar synförmåga är det svårt att orientera sig och att ta del av information. Dessa svårigheter är extra påtagliga i främmande miljöer och när de ska resa och ta sig till olika platser. Därför har Sverigedemokraterna Västmanland arbetat för att synskadade nu kan boka ledsagare vid vårdbesök.

Sverigedemokraterna vill stärka möjligheten för personer med nedsatt arbetsförmåga att delta i arbetslivet och i sysselsättning utifrån individuella förutsättningar. Funktionsnedsattas möjligheter till arbetsmarknaden måste stärkas.

- Att rikta utbildning från RS anslag till kompetensutveckling utbildning BUP 2mkr 2023 – 2025
- Att rikta utbildning från RS anslag till kompetensutveckling utbildning psykiatri i primärvården 1,5mkr2023 - 2025

5:1 Cancervård

Cancer är idag en stigmatiserande sjukdom och medför mycket lidande. Sammantaget är cancersjukdomarna stadigt ökande. Denna trend måste brytas med alla till buds stående medel. Människor måste få adekvat vård inom vårdgarantin. Vården måste bli effektivare och patienter får inte dö i köerna.

Gällande prostatacancer vill vi införa Stockholm3-testet som genom ett blodprov mäter över 100 markörer för att fastställa risken för behandlingskrävande prostatacancer. Jämfört med PSA screening hittar Stockholm3-testet fler män med behandlingskrävande prostatacancer samtidigt som många onödiga vävnadsprovtagningar undviks.

Det finns en underdiagnostik av äggstockscancer (Ovarial cancer)

Vi måste se till att verka för mer forskning till att hitta tillförlitliga screeningmetoder och bättre behandlingsmetoder.

Mammografi vården måste prioriteras då bröstcancer är den vanligaste cancerformen hos kvinnor. Ingen kvinna ska behöva vänta länge på en mammografiundersökning vid upptäckta förändringar i bröstet. En tidig cancerdiagnos eller ett uteslutande av cancer räddar liv och hälsa och det vinner vi alla på.

Sverigedemokraterna vill därför korta köerna till mammografiscreening och mammografiröntgen genom att verka för att starta upp en utbildning av röntgensjuksköterskor på Mälardalens Universitet (MDU.)

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att inrätta vårdgarantiserviceverksamheter
- Att stärka tillgängligheten genom att inrätta fler vårdcentraler som erbjuder vård på kvällar och helger
- Att kraftfullt informera befolkning om personliga profylaktiska åtgärder i syfte att om möjligt undvika cancersjukdomar
- Att arbeta för att korta ledtiderna till cancervården

5:2 Akutvård

Regionens invånare ska ha tillgång till en akutsjukvård av högsta kvalitet med en god tillgänglighet. Akutsjukvårdens funktionalitet sätter en tydlig prägel på invånarnas trygghetskänsla. Att veta att man får den hjälp och det stöd man behöver när man mår som sämst är avgörande för tilliten till akutsjukvården.

Triageringen inom akutsjukvården måste få ett bättre flöde så att patienten hamnar rätt på en gång inom akutavdelningarna samt att öka läkartätheten på dessa avdelningar för att slippa onödigt långa väntetider för patienterna, och minska stressen hos personalen.

Många sköra äldre med hemtjänst tvingas i dag besöka akutmottagningarna vid lättare vård och omsorgsbehov. I stället för det omfattande och fysiskt omständliga akutbesöket bör de kommunala korttidsboendena i högre utsträckning samverka med den regionala hälso- och sjukvården. När det gäller äldre och multisjuka som har svårt att förflytta sig så bör mobila primärvårdsteam skapas med läkare, sjuksköterskor, psykologiskt utbildad personal, diabetiker, sjukgymnaster.

En gemensam strategi bör tas fram mellan region och kommun där särskilda korttidsboenden ges ett utvidgat uppdrag att samverka med akutvården och 1177 för att tillfälligt ge sköra äldre vård- och omsorg som annars hade påkallat ett besök på akutmottagningen, genom direktintag.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att varje patient ska ha en fast namngiven vårdkontakt
- Att genomlysna möjligheterna att öppna äldrevårdsmottagningar.
- Att Utveckla korttidsboenden för minskade besök på akuten av sköra äldre
- Att Triageringen inom akutsjukvården måste få ett bättre flöde
- Att Införa mobila primärvårdsteam för äldre och multisjuka

5:3 Palliativ vård och vård i livets slutskede

Sverigedemokraterna anser att alla som har behov av palliativ vård i livets slutskede bör kunna få det av kompetent och välutbildad personal. Vården vid livets slut ska ges hög prioritet och präglas av värdighet, omtanke och respekt för patienten. Rätten till fullgod smärtbehandling bör vara en självklarhet, liksom psykologiskt, socialt och andligt eller existentiellt stöd för patienter och närstående.

Palliativ vård bör erbjudas varhelst patienten väljer att vårdas. I hemmet, på ett sjukhem, ett sjukhus eller ett hospis. Vården bör organiseras så att det blir naturligt för anhöriga att vara tillsammans med patienten den sista tiden. Därför är det viktigt med en väl utbyggd palliativ verksamhet i regionen.

Att förlora ett barn är varje förälders mardröm. Vi vill ge alla drabbade familjer bästa möjliga stöd i denna extremt svåra situation i livet. Döende och svårt sjuka barn och unga bör erbjudas hospis med avancerad vård i livets slutskede i en hemliknande miljö. Ambitionen måste vara att fylla den sista tiden med liv, trygghet och stöd till både barnet, föräldrar och eventuella syskon efter behov.

Närstående till någon som är döende eller allvarligt sjuk behöver få stöd och omtanke för egen del. Annars är risken stor att den närstående i längden inte orkar med den psykiska belastning som omsorgen om den sjuke innebär. En annan stor risk är att närstående, som inte får tillräckligt stöd, får betydligt svårare att bearbeta sorgen efter dödsfallet och kanske till och med själva blir sjuka.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att satsa på sjukhusanslutna palliativa team som gör det möjligt att vårda döende och svårt sjuka vuxna, ungdomar och barn i hemmet.
- Att förbättra närståendestödet till de personer som har anhöriga inom den palliativa vården.
- Att upprätta bindande överenskommelser mellan kommuner och regionen om en sammanhållen vårdkedja i den palliativa vården för barn och ungdomar.

5:4 Tandvård

Sverigedemokraterna ser tandvården som en självklar del av välfärden och har som långsiktig ambition att den helt bör räknas in i den allmänna hälso- och sjukvården och ingå i högkostnadsskyddet. En god tandhälsa är grundläggande för en god hälsa som helhet och tänderna följer oss genom hela livet utan större möjligheter till självläkning av skador. Det finns även klara samband mellan dålig munhälsa och olika sjukdomar. Den som lider av tandlossning löper större risk att drabbas av hjärt- och kärlsjukdomar liksom av hjärnblödning och diabetes.

Det är viktigt att satsa på att arbeta förebyggande för att främja en god tandhälsa hos befolkningen. Kostnadsfri profylax, diagnosticering och behandling av parodontit kan ge såväl kostnadsbesparingar i flera delar av sjukvården som minskat mänskligt lidande för den drabbade.

En del mindre orter har litet patientunderlag och därmed stora svårigheter att rekrytera tandläkare. Detta medför svårigheter att upprätthålla en tandvård med god kvalitet. Genom att införa mobila tandvårdsenheter kan det en god kvalitet på tandvården, oavsett ortens storlek, fortsatt garanteras invånarna.

Många äldre och sjuka har svårt att ta sig till en tandvårdsklinik och för äldre med en demenssjukdom skapar resan till tandläkaren stor oro. Det leder ofta till att patienterna inte får den tandvård de behöver. Subventionerade patientavgifter för äldre är ett sätt att få fler äldre att gå till tandläkaren i god tid och hindra att en dålig tandhälsa förvärras. Mobila tandvårdsenheter innebär att Folk tandvården kan komma till patienten i stället för tvärtom, vilket är särskilt viktigt för äldre.

Tandvårdsbehandlingar ska utföras i enlighet med vetenskapligt beprövad erfarenhet och enligt godkända behandlingsmetoder.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att förbättra informationen om vikten av god tandhälsa.

- Att sträva mot kostnadsfri profylax, diagnosticering och behandling av parodontit.
- Att sträva efter subventionerade patientavgifter för äldre, plus 65 år.
- Att planera för att kunna införa mobila tandvårdsenheter.

6.0 Personal

En förbättrad personalpolitik skapar bättre förutsättningar att vara attraktiv som arbetsgivare, både vad gäller löner och arbetsvillkor. Brist på specialistkompetens skapar flaskhalsar och bidrar till långa väntetider. Ett tydligt exempel är hur antalet specialistsjuksköterskor länge har minskat, samtidigt som vårdbehoven har ökat. Inte minst när vårdbehoven ökade drastiskt då pandemin slog till.

Det ska också vara tydliga krav på kvalifikationer och uppförande. All vårdpersonal måste kunna uttrycka sig på förståelig svenska. Regionen ska tillhandahålla gott och kontinuerligt stöd samt utbildning till chefer. Detta för att motivera till innovation och förbättringsarbetet både inom yrkeskategorierna i sig och för hela vårdapparaten.

Vi ser idag ett växande problem i att vissa yrkesgrupper inom vården utför arbetsuppgifter som de egentligen är överkvalificerade för. Andra yrkesgrupper skulle kunna överta en del av dessa uppgifter. Den administrativa bördan för exempelvis läkare är idag orimligt stor. Vi måste se till att minska denna så att vårdpersonal får ägna sig åt sin yrkesutövning, alltså vårda patienter.

Generellt gällande administrationskostnaderna bör en översyn och effektivisering med minskade kostnader göras för regionens personal i alla verksamheter där det viktigaste för verksamheten är att se över vårt huvuduppdrag.

Verksamheten utförs till en mycket stor del av egen personal och i egen regi, vilket också gör att vi är beroende av vår egen personal som är vår främsta resurs.

När bemanningen sviktar så är ofta den enda lösningen att använda sig av hyrläkare men även inhyrda sjuksköterskor. Trots insatser för att jobba bort beroendet av inhyrd personal har kostnaden för hyrpersonal fortsatt att öka. Dock måste viss inhyrd personal användas vid hög belastning. Regionen måste bli mer attraktiv som arbetsgivare för egen personal.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att begränsa användning av hyrpersonal.
- Att verka för att regionen skall vara en attraktiv arbetsplats.
- Att se över karensregler för personal som vill säga upp sig och återkomma som dyr hyrpersonal
- Att minska administrationskostnaderna med 2,0% 2023 - 2025 i HSF
- Att minska administrationskostnaderna med 3,0% 2023 - 2024 4,0% 2025 i RUF
- Att ingen uppräknings LPIK 2023 - 2025 i RK
- Att ingen uppräknings LPIK 2023 i RUF
- Att ingen uppräknings LPIK 2023 politisk verksamhet
- Att minska administrationskostnaderna med 2,5% 2023- 2024 3,5% 2025 i KTF
- Att minska LPIK uppräknings minska till hälften 2023 KTF
- Att se över regionens primära huvuduppdrag

6:1 Kompetensförsörjning och framtida behov

Kravet på jämlik vård, oavsett var i regionen man bor eller vilka förutsättningar man har, kan knappast uppfyllas om inte personalbehovet tryggas. Sjukvårdens bristande kompetensförsörjning utgör dessutom en nationell folkhälsorisk och bör också hanteras som en sådan, vilken kräver erforderliga, konkreta, övergripande och långsiktigt hållbara åtgärder. Detta genom att bland annat göra behovsanalyser och utarbeta utbildningsplaner. Samt genomlysna verksamheternas effektivitet med antal patientbesök som måste ökas för att klara av framtidens behov av vård.

Inom vården måste det finnas möjligheter och förutsättningar att genom fortbildning inte bara behålla sin kompetens, utan att också kunna säkerställa utveckling och fördjupning i samma takt som verksamhetsutveckling sker.

Inom hälso- och sjukvården bör all personalrekrytering baseras på yrkeskompetens. Det finns redan idag språkrav för alla legitimationsyrken, men för annan personal med patientkontakt och övrig servicepersonal saknas det. Regionen bör här verka för att även dessa grupper omfattas av språkrav.

Utöver att personal bör tala god svenska bör de uppträda professionellt i sin yrkesroll och agera på föredömligt sätt. Diskriminering får under inga omständigheter förekomma. Det är viktigt att vårdpersonalens tid i första hand används till att arbeta nära patienten med det som den anställde är utbildad för.

För att bibehålla erfaren och kompetent personal bör regionen inrätta löneutvecklingsplaner med karriärtrappor för personalgrupper med lång anställningstid och erfarenhet. Det ska löna sig att arbeta länge inom den offentliga sjukvården och bidra till kollegors utveckling.

Sverigedemokraterna anser att det är viktigt att regionen strävar efter att erbjuda deltidsanställda en utökning av sysselsättningsgraden.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att arbeta för att öka patientflödet per vårdande enhet, ökad effektivitet.
- Att utforma kompetensförsörjningsplaner som ligger till grund för ekonomiska satsningar på fler utbildade i bristyrken.
- Att säkerställa att personal inom hälso- och sjukvården talar god svenska.
- Att förbättra arbetet med att tillvarata och synliggöra kompetensen och arbetsförmågan hos människor med funktionsnedsättning.
- Att stärka personalens möjligheter till kompetens- och karriärutveckling.
- Att erbjuda utbildningsanställningar för dem som vill vidareutbilda sig till specialistsjuksköterska.

6:2 Stärkt möjlighet för vårdpersonal att påverka sin vardag

Många verksamheter har bättre förutsättningar att bedriva sin verksamhet utan politisk detaljstyrning. Sverigedemokraterna är positiva till att stärka vårdpersonalens inflytande över arbetsplatsen och arbetsinsatsen. Detta kan åstadkommas genom att möjliggöra tillitstyrning under ansvar, med fler granskningar/uppföljningar av vårdcentralers inrapportering och verksamhet som följd.

Innan regionen tar beslut om omorganiseringar av sin verksamhet är det viktigt att besluten förankras hos personalen. En lösning som kan tyckas se bra ut i teorin är kanske inte alls den bästa i verkligheten. Just därför är det av största vikt att diskutera organisationsförändringar med den berörda personalen som arbetar ute i verksamheten.

6:3 Trygghet i vården

Arbetsituationen på akutmottagningen och vissa sena arbetspass är ofta otrugg. Regionen måste i samverkan med de fackliga organisationerna säkerställa en trygg arbetsmiljö för personalen, exempelvis med hjälp av vakter då polisens resurser inte räcker till. Även digitala personlarm och kamerabevakning bör nyttjas i större utsträckning för att öka personalens trygghet.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att anställa vakter i större utsträckning för att säkerställa tryggheten för personalen på utsatta arbetsplatser.
- Att ge medarbetare tillgång till digitala personlarm och kamerabevakning.

7:0 Trygghet och säkerhet i hemmet

Vi vill se ett inrättande av en specialistmottagning i Region Västmanland för vård av sexuellt våldsutsatta kvinnor och män

Hälso- och sjukvårdslagens definition av "en god vård" tydliggör den skyldighet som hälso-och sjukvårdspersonal har i omhändertagandet av våldsutsatta kvinnor och män. Steget ut ur ett misshandelsförhållande är stort och vården bör därför vara lättillgänglig. Den utsatte är ofta fylld av skam och skuld känslor och ett bra bemötande från sjukvården är grunden för att individen skall känna sig trygg nog att våga berätta om sin situation. Den våldsutsatta måste bli synliggjord för att en behandlings-/läkningsprocess skall kunna ta vid. Individen bör stöttas på vägen mot ett självständigt beslut om sitt fortsatta liv och informeras om den hjälp som finns att få. God kontakt mellan vårdgivare och patient är härvid av allra största vikt

Rätten till bästa möjliga hälsa är en mänsklig rättighet – också för den som utsatts för våldtäkt, incest eller andra sexuella övergrepp.

Sexualbrott ger vårdkrävande skador. Våldtäkt eller annat sexuellt våld är det trauma som oftast leder till posttraumatiskt stressyndrom och har den starkaste kopplingen till självmord, självmordstankar och självskadebeteende. Konsekvenserna är ett förändrat liv med varierande grad av smärta, utmattning och psykisk ohälsa.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att genomlysna möjlighet att inrätta en specialistmottagning i Region Västmanland för vård av sexuellt våldsutsatta kvinnor och män.

8:0 Forskning

För att uppnå en sjukvård i världsklass behövs en god förankring i den akademiska forskningen. Samarbeta mellan Västmanlands sjukhus Västerås och MDU är avgörande.

Den pågående omställningen av hälso- och sjukvården i Västmanland är nödvändig och nya metoder och system behöver utvecklas. Såväl klinisk forskning inom primärvård som övrig forskning behöver både utökas och stärkas för att kunna möta dagens och morgondagens behov.

9:0 Infrastruktur och Kollektivtrafik

Sverigedemokraterna vill ha en kollektivtrafik som alla kan nyttja. Oavsett var de bor, vilken ålder de har eller om de lever med funktionsnedsättning bör kollektivtrafiken fungera tillfredsställande för regionens invånare. Tillgängligheten, tryggheten, punktligheten och komforten för passagerare är viktiga för att fler ska känna att kollektivtrafiken är ett alternativ till bilen. Att fler väljer bussen eller tåget framför bilen är naturligtvis av vikt för att minska föroreningarna och trängseln i framför allt städerna.

I balansen mellan stad och glesbygd är att erbjuda goda transportsätt och hantera skattebetalarnas pengar på ett ansvarsfullt sätt är anropstyd närtrafik en bra metod. Anropsstyrda turer är som vanliga turer i en tidtabell, med skillnaden att de bara körs om någon beställt en resa i förväg.

Tydliga mål och indikatorer behöver finnas för att trygghetsarbetet inom kollektivtrafiken ska utvecklas åt rätt håll. Sverigedemokraternas ambition är att alla ska känna sig trygga när de reser med kollektivtrafiken. Otrygghet i kollektivtrafiken ska inte vara en del av barn och ungas uppväxt i Västmanland

För att öka tryggheten vill vi införa trygghetsnummer för all regional kollektivtrafik. Ett nummer som har öppet dygnet runt, året runt, dit resenärer kan vända sig för att rapportera in bråk, skadegörelse eller andra oroligheter vid resan eller hållplatsen. Vidare bör region Västmanland verka för att det finns handlingsplaner och ständigt pågående arbete för att motverka hot och våld i kollektivtrafiken, både ur personalens och resenärernas perspektiv. För personal kan det exempelvis ske genom att medarbetare i större utsträckning tilldelas personlarm.

Många länsinvånare väljer tyvärr bort kollektivtrafiken på kvällar, nätter och helger på grund av otrygghet. Sverigedemokraterna anser därför att kameraövervakning på bussar och tåg bör tillåtas och användas i högre utsträckning och att det bör finnas anställda vakter och servicepersonal i syfte att göra väntetiden och resandet tryggare.

Resenärer inom kollektivtrafiken, främst unga kvinnor, tvingas idag anpassa sina färdvägar för att inte riskera utsättas för hot, våld eller sexuella trakasserier. För att undvika långa otrygga promenader från hållplatsen vill Sverigedemokraterna se flexibla natt- och kvällstopp i större utsträckning. Detta innebär att resenären kan be busschauffören att stanna på platser som ligger nära adressen dit de ska.

9:1 Reklam i kollektivtrafiken

Sverigedemokraterna ser positivt på att reklam och annonsering aktivt används som inkomstkälla för kollektivtrafiken i syfte att dämpa belastningen på skattekollektivet. Även om Sverigedemokraterna överlag är positiva till reklam och annonsering i kollektivtrafiken ska skadlig reklam, exempelvis för kasinon, alkohol och cigaretter, förbjudas.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att införa ett trygghetsnummer för resande.
- Att upprätta handlingsplaner för att motverka hot och våld i kollektivtrafiken.
- Att använda kamerabevakning i större utsträckning i kollektivtrafiken.
- Att använda flexibla natt- och kvällsstopp i större utsträckning för resenärernas trygghet.

10. Det regionala och storregionala utvecklingsuppdraget

Region Västmanland är på sin plats på kartan strategiskt beläget med tillhörighet till de båda expansiva Stockholm/Mälarenregion och den viktiga Bergslagsregionen.

Viktiga satsningar som måste prioriteras är Bergslagspendeln utökad kapacitet på Mälarenbanan och Svealandsbanan, en ny Hjulstabro för en utvecklad sjöfart i Mälaren

Innovation och företagande, attraktiva miljöer och tillgänglighet, kompetensförsörjning samt internationellt samarbete är viktiga områden att fokusera på i det regionala utvecklingsarbetet.

Sverigedemokraterna ser positivt på vår regionala utveckling och vi anser att regionen har en viktig roll i tillväxt- och utvecklingsarbetet i hela länet samt att detta ansvar bör utvecklas och breddas till att omfatta fullt ansvar för landsbygds/glesbygdsutvecklingen. Utan att förbise det primära huvuduppdraget.

Innovation och företagande, attraktiva miljöer och tillgänglighet, kompetensförsörjning samt internationellt samarbete är viktiga områden att fokusera på i det regionala utvecklingsarbetet.

10:1 Regional strategi för energiförsörjning

Västmanland har en omfattande kapacitetsbrist och har ett behov att de regionala elnäten behöver utökas. Den bristfälliga kapaciteten innebär en otillräcklig energiförsörjning, vilken påverkar industrins förutsättningar och dess nyetablering men även regionens ökade elektrifiering ger behov av ökad kapacitet. Första steget i en säkrad energiförsörjning är en gemensam strategisk samsyn kring regionala, kommunala och nationella åtgärder. I sin energi- och bränsleförbrukning ta största möjliga miljöhänsyn samtidigt som valen också måste vara ekonomiskt försvarbara. Därför bör Region Västmanland ha en övergripande regional energiförsörjnings strategi, som del av den Regionala Utvecklingsstrategin.

Elektrifieringen är massiv och intentionen är att göra detta på kort tid. Men det finns en tröghet i att bygga både nät och produktion. Ledtiden är ca 10 år och framförhållningen för att möta dagens behov har misslyckats av regeringen.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att region Västmanland bör ha en övergripande regional energiförsörjnings strategi, som del av den Regionala Utvecklingsstrategin.
- Att energianvändandet skall ta största möjliga miljöhänsyn och måste vara ekonomiskt försvarbara

11:0 Krisberedskap

Kriser och katastrofer drabbar ibland ett samhälle en region, ett land eller en hel värld. Det kan exempelvis vara en stor olycka, utsläpp, bränder eller en pandemi. Regionen bör stå rustad inför att en sådan situation kan uppstå och hålla lager av skyddsutrustning, läkemedel och sjukvårdsmateriel. Dessa lager bör vara ett buffertlager där man använder materialet och kontinuerligt fyller på med nytt för att detta inte ska bli utdaterat och oanvändbart.

Sträva efter att förbättra omhändertagandet av läkemedel med syftet att minimera mängden utsläpp av skadliga ämnen i naturen.

Sverigedemokraterna anser att det måste finnas centrala materiellager i händelse av krig eller kris.

Dessa lager bör vara ett buffertlager där man använder materialet och kontinuerligt fyller på med nytt för att detta inte ska bli utdaterat och oanvändbart.

11:1 Självförsörjningsgrad

Självförsörjningsgraden måste öka. Att självförsörjningsgraden i Västmanland på framför allt kött och mjölk ligger lågt, det är ytterst alarmerande ur många perspektiv: miljömässigt, ekonomiskt, djurskydds- och inte minst ur krisberedskapsperspektiv. Det är inte primärt en fråga för Västmanland att själv stävja den uppkomna situationen, utan snarare en nationell- eller EU-angelägenhet. Däremot kan region Västmanland göra en viss del genom att i största möjligaste mån upphandla lokal-, när- eller svenskproducerat, vilket bidrar till att upprätthålla de mervärden som finns i det västmanländska jordbruket, exempelvis starka miljö- och djurhållningsvillkor.

11:2 Närproducerade och lokalproducerade livsmedel

Sverigedemokraterna ser det som en självklarhet att alla måltider som serveras i regionens regi skall följa svenska miljö- och djurskyddslag, vara antibiotikafria och i största möjligaste mån också lokalproducerade. Välja bort produkter som framställts genom att utsätta djur för onödigt lidande.

Att gynna våra lokala leverantörer av basprodukter som används inom regionens verksamheter borde vara en självklarhet. Av de animaliska produkter som inte produceras i vår region, ska i första hand svenskproducerade produkter köpas in. Då följer vi svenska miljö- och djurskydds regler, håller nere antibiotikaanvändandet och dessutom gynnar både länets och svenska företag.

Det visar sig att en ökad markanvändning i ekologisk odling kan leda till högre klimatpåverkan. Anledningen till att ekologisk mat är sämre för klimatet än konventionell är att skördarna per hektar är mycket lägre i ekologisk matproduktion, främst eftersom konstgödsel inte tillåts i ekologisk odling. För samma mängd mat krävs därför mycket större markareal om den är producerad ekologiskt. Det som ansetts som banbrytande med studien är slutsatsen att denna arealskillnad innebär en mycket stor klimatpåverkan till nackdel för ekologisk mat.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att öka inköpen av lokal och närproducerade livsmedel och minska användandet av ekologiska livsmedel och Fair Trade med besparande effekt på 6,5 mkr 2023, 8,0 mkr 2024. 8,0mkr 2025
- Att välja bort produkter som framställts genom att utsätta djur för onödigt lidande.

12. Kultur

Sverigedemokraterna värnar om ett fritt konst- och kulturliv. Att konsten och kulturen är fri är oerhört viktigt i ett demokratiskt samhälle och principen om armlängds avstånd är därmed central. Vi välkomnar alla former av kulturyttringar i samhället och vill på intet sätt förhindra någon att uttrycka sina åsikter eller att problematisera genom konst och kultur. Dock inser vi behovet av att prioritera och fördela skattemedlen i form av bidrag till det som gör mest samhällsnytta och är till glädje för så många som möjligt.

Inom kulturpolitik, precis som inom andra politiska områden, måste prioriteringar göras utifrån de mål som ska uppnås samt föreningar och organisationer som inte följer de demokratiska värderingarna skall anslagen upphöra.

När bidrag ska fördelas mellan olika kulturella verksamheter är det för Sverigedemokraterna viktigt att kulturarvet prioriteras, både det materiella och det immateriella. Det är viktigt att ge bidrag även till andra former av konst och kultur, civilsamhälle och folkbildning, men det är vår mening att kulturarvet ska prioriteras av det offentliga då dess upphovsmän sällan är i livet och själva kan värna dess värden och bevarande. Inom samtidskonsten bör det vara ett gemensamt ansvar att sträva efter flera finansieringskällor där det offentliga, privata, stiftelser och näringsliv med flera bör uppmuntras att ta ett gemensamt ansvar. Detta ska ske parallellt med att samtidskonstens egna aktörer arbetar för en på sikt högre grad av självfinansiering, för att i högre utsträckning kunna stå på fler och egna ben.

Utöver att Sverigedemokraterna menar att kulturarvet ska prioriteras, ser vi också behov av att prioritera tillgången till konst och kultur för barn, äldre samt personer med funktionsnedsättning. För barn finns ett särskilt stort behov av satsningar för att främja läsning och läsförståelse. Det är också viktigt att barn får ta del av både det nationella, regionala och lokala kulturarvet för att få en känsla av sammanhang, gemenskap, trygghet och förståelse. För att möjliggöra det senare är det viktigt att ge stöd för pedagogisk verksamhet i olika former inom kulturarvsområdet. Det kan handla om att erbjuda barn möjlighet att medverka i att gräva fram fynd ur marken inom pedagogiskt arbete eller att museipedagogik når skolor och skolklasser i högre utsträckning i form av museibesök vid skolor.

Vidare bör i regionen bejaka kulturens hälsofrämjande egenskaper, i synnerhet för sjuka och äldre, genom satsningar där kulturinslag i vården visat sig framgångsrik. Vi ser samtidigt ett behov av fortsatt forskning inom området kultur och hälsa.

Den psykiska ohälsan ökar och allt fler söker vård inom psykiatrin som en följd av det. Från psykiatrin kommer signaler om att situationen på sikt kan komma att bli ohållbar då alltför många söker vård för psykisk ohälsa. Samtidigt visar forskning att konst och kultur inom vård och omsorg kan ha väldigt goda effekter på hälsan, inte minst den psykiska hälsan. Genom förebyggande och tidiga insatser i form av konst och kultur i vård och omsorg kan ohälsan minska och hindra att vården blir överbelastad samtidigt som många som lider av sjukdom eller har en funktionsvariation kan få en förbättrad livskvalitet.

Kultur har en viktig roll att spela både i det förebyggande folkhälsoarbetet och inom ramen för sjukvård och omsorg. För att området ska kunna utvecklas i Västmanland måste det samtidigt finnas grundläggande uppdrag och mandat för att personal inom vård och omsorg ska kunna arbeta med frågorna. Det behövs ökad och strukturerad samverkan mellan sektorsområden, plattformar för kunskapsutbyte och långsiktighet i arbetet. Så väl hälso- och sjukvården, omsorgen och kultursektorn behöver mer kunskap och kompetensutveckling kring metoder och modeller. Aktuell forskning och evidens behöver spridas, och utbildningar inom vård och omsorg bör inbegripa utbildning inom området kultur och hälsa.

En del i att sträva efter en god folkhälsa är att uppmuntra till vistelse i naturen. Att uppleva naturen och att vara fysiskt aktiv bidrar till en god hälsa, utgör en meningsfull fritidsaktivitet och ökar medvetenheten om och förståelsen för det kulturarv som är relaterat till vår svenska natur. Regionen bör därför i samverkan med länsstyrelsen och berörda kommuner värna om vandringsleder, naturreservat och andra naturområden som erbjuder möjlighet till naturupplevelser och uppmuntra till vistelse i naturen.

Friluftorganisationerna bör ges ökat stöd då de erbjuder meningsfulla fritidsaktiviteter. Det friluftsliv de erbjuder har betydelse för turismen, för folkhälsan, för förståelsen för kultur- och naturvård samt är en resurs i regional utveckling.

12:1 Bibliotek

Den regionala biblioteksverksamheten bör fokusera på främst två saker: att stödja barns läsförståelse och språkutveckling samt att stödja den pågående digitaliseringen, både genom att göra mer litteratur tillgänglig digitalt och genom att fler kan hantera de digitala verktyg som står till förfogande.

I den mån det ligger inom regionens påverkansmöjligheter bör den studie ro och tystnadskultur som länge varit kännetecknande för biblioteken i största möjliga utsträckning värnas. Biblioteken ska tryggas som oaser för studie ro och litterär förkovran.

Samlingspunkter där medborgarna kan träffas för olika aktiviteter måste givetvis finnas men lika självklart är det att inte tumma på bibliotekens betydelse som fysiska rum där man ska kunna söka information och fokusera på inläring och i tysthet kunna njuta av en bra bok.

Läsförståelsen och dess betydelse för individen i dagens och morgondagens kunskapssamhälle kan knappast överskattas. Den som inte äger språket kommer sannolikt ha ytterst begränsade möjligheter att göra karriär eller att delta i den demokratiska processen. Sverige har haft en lång och stolt tradition på området men resultaten på senare år med allt sämre läsförståelse hos framför allt barn och unga är mycket oroande.

Verksamheter och projekt som syftar till att främja intresset för – och kunskapen om – läsande och litteratur bland barn och unga bör således stå i centrum för regionens prioriteringar inom barnkulturen.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att kulturen ska binda samman regionens förflutna med såväl nutid som framtid.
- Att avslå anslagen till föreningar och organisationer som i handling motverkar demokratiska värderingar
- Att kulturen ska förvalta regionens historia och arv, främja gemenskap och trygga den lokala, regionala och nationella identiteten.
- Att möjlighet till kulturupplevelser ska finnas för alla, i alla livets skeden, och kulturen ska ges möjlighet att spela stor roll för folkhälsan.
- Att Natur- och kulturvård ska knytas samman.
- Att inom samhällsbyggnad ska kulturhistorisk hänsyn och kulturell planering vara självklara, integrerade delar.
- Att det ska finnas god tillgång till kulturella utbildningar och kulturinstitutioner av hög kvalitet.
- Att samtidskulturella uttryck ska i högsta möjliga mån sträva efter att vara oberoende från såväl kommersiella som offentliga intressen.
- Att prioritera identitetsskapande barnkultur, som genomsyras av respekt för det nationella och regionala kulturarvet, i synnerhet i form av läsfrämjande insatser.

13. Ekonomi

Vi har en demografi, med en snabbväxande grupp 80-plussare, som ger upphov till både resursbrist och kompetensbrist. Vi har tydliga behov av effektiviseringar och nya arbetssätt. Även ett behov av långsiktiga förutsägbara planeringsförutsättningar från staten.

Region Västmanlands resultat har de senaste åren varit mycket god med ett resultat efter finansiella poster motsvarar det budgeterade resultatet enligt balanskravet som vida överskrider 2% av skatter och statsbidrag för en god ekonomisk hushållning.

Vad som har gett dessa goda resultat är statsbidrag och generösa pandemiersättningar som övervägde kostnaderna för pandemin samt mycket goda börsår som genererade en stor avkastning för 2020 och 2021.

De mycket goda resultaten under 2020 och 2021 har förbättrat regionens finansiella ställning. Ett växande eget kapital har gett en högre soliditet. Ca 49% 2021 Detta innebär att den finansiella styrkan har ökat.

Ett resultat som erhållits av mycket goda avkastningar från den finansiella sektorn och inte av regionens verksamheter, i budgetarbetet så måste dessa två beaktas separat och det viktigaste arbetet skall inriktas på verksamhetens resultat.

Under året 2021 har Regionen fått ca 700milj kronor från staten som ersättning för covidrelaterade kostnader, merkostnader för regionen uppskattas till 400milj kronor blir då ett överskott på 300milj kronor som påverkar resultatet ej av egen kraft positivt.

Verksamheten HSF har de största underskottet under 2021 ett (-) resultat på 364mkr med ett bedömt underskott 2022 på -600 mkr +- och det är en klart oroande utveckling som vi sverigedemokrater har omskrivet flera gånger utan att styret har tagit tag i problemet.

Från ekonomirapporten som kom vecka 21. Där konstaterade SKR att regionerna går minus ca 7 mdr 2023 givet vad vi vet idag och om inget görs. Nu räknar SKR i och för sig med att något görs, effektiviseringsåtgärder som Sverigedemokraterna ex. har i budget – ramneddragningar till följd av effektivare administration etcetera

På minussidan finns hela dynamiken kring hög inflation och stigande räntor. Ökande ränte- och pensionskostnader är redan en realitet. Detsamma gäller för prishöjningar inom inköp och upphandling. Nästa avtalsrörelse, och den löneutveckling som då förhandlas fram, kommer att få stor betydelse. Allt detta behöver hanteras.

På minussidan finns även en trend där manöverutrymmet i statsfinanserna ser ut att bli allt snävare. Staten har fått nya prioriteringar som kommer att konkurrera med resurserna till regionerna. Upprustningen av försvaret, särskilt i perspektivet av ett kommande NATO-medlemskap, kommer att få tunga budgetkonsekvenser. Klimatarbetet blir alltmer krävande. Det finns en bred politisk samsyn om att staten under det kommande decenniet behöver göra omfattande investeringar i infrastruktur kopplad till den gröna omställningen. Det rör sig inte minst om järnväg, elnät och fossilfri energi. Detta kommer att tynga statsbudgeten.

I Sverigedemokraternas budget har vi bland annat effektiviseringsåtgärder – är ramneddragningar till följd av effektivare administration med resultat att vi kan budgetera 1,5% i stället för 1% 2023 dessa besparingar prioriterar regionens huvuduppdrag och ger **en stark budget!**

Givet omständigheterna kring pensionerna och med det håller vi också en större reserv/budgetmarginal i RS anslag 2023 137mkr. Som vi ser är välbehövligt under ett högst osäkert år där också investeringarna ökar i omfattning, regionen har ett stort behov av marginaler för att möta stigande kostnader.

NAV Finansiering/pensionsportfölj

NAV finansiering av det nya akutsjukhuset totalt 6800mkr kommer att ställa stora krav på den totala ekonomin i region Västmanland de senaste årens överskott har inneburit att regionens finansiella ställning har succesivt förbättrats vilket medför ett bättre utgångsläge fram till 2021.

Utvecklingen nu och framåt har försämrats med en alldeles för stor kostnadsutveckling inom verksamheterna och i rådande stund ett negativt utfall gällande de finansiella intäkterna, totalt sett kommer investeringarna att sätta stor press på ekonomin under lång tid framöver därför krävs det noggrann långsiktig planering och prioriteringar för att rymma alla nödvändiga investeringar inom tillgängligt finansiellt utrymme.

Då är det en förutsättning att det blir en hållbar kostnadsökningstakt och fortsatt god ekonomisk hushållning en verksamhetsutveckling som har en större marginal mellan intäkt och kostnad.

Tidigare med en god avkastning så har regionen kunnat återinvestera i portföljen det har resulterat i en hög konsolideringsgrad, med en målsättning på 100% så var möjligheten att frigöra medel att minska den framtida låneskulden, nu med negativ trend så gäller det att budgetarbetet genererar i minskade kostnader och högre resultat.

Det förslås att den totala låneskulden begränsas till maximalt 5 500 mkr och resterande finansiering av NAV av eget kapital och återlån av delar i pensionsportföljen.

Framtida kostnader såsom avskrivning och räntekostnader uppskattas till 400-600mkr så med det i beaktande så lägger vi fram en stark budget för kommande verksamhetsår.

Resultatmål

Resultatet motsvarar 1,5% av skatter och statsbidrag 2023 och 2% 2024 – 2025

Resultatet efter finansiella poster motsvarar det budgeterade resultatet enligt balanskravet

Regionen ska uppnå fastställt ekonomiskt resultat 148 mkr 2023,204 mkr 2024,211 mkr 2025.

Resultat					
	Utfall	Budget	Budget	Plan	Plan
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2021	2022	2023	2024	2025
Verksamhetens intäkter	2 515	1 780	1 833	1 888	1 945
Verksamhetens kostnader	-11 194	-10 582	-10 941	-11 340	-11 669
Avskrivningar	-328	-362	-384	-402	-456
Verksamhetens Nettokostnader	-9 007	-9 164	-9 491	-9 853	-10 180
Skatteintäkter	6 886	7 018	7 463	7 731	8 003
Generella statsbidrag och utjämning	2 410	2 362	2 378	2 478	2 544
Verksamhetens resultat	289	216	349	356	367
Finansiella intäkter	1 090	77	98	106	110
Finansiella kostnader	-88	-106	-299	-258	-266
Resultat efter finansiella poster*	1 291	188	148	204	211

* Resultat motsvarar 2 % av skatter och statsbidrag (god ekonomisk hushållning)

För 2023 1,5%

Resultat efter finansiella poster motsvarar det budgeterade resultatet enligt balanskravet

Nettokostnadsutveckling	8,6%	1,7%	3,6%	3,8%	3,3%
Nettokostnadsutveckling 2021 är utifrån utfall 2020.					
Nettokostnadsutveckling 2022 är utifrån utfall 2021.					

			1,5%	2,0%	2,0%
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	186	188	148	204	211

Ramar					
<i>Regionsättning i miljoner kronor</i>	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	7 594,0	7 799,0	8 171,4	8 412,8	8 655,2
<i>varav Vårdval</i>	1 228,3	1 256,5	1 319,4	1 359,1	1 398,1
Fastighets- och serviceförvaltningen	29,3	27,0	23,1	23,3	23,4
Regionkontoret	218,9	225,3	238,9	239,3	237,7
Regionala utvecklingsförvaltningen	153,0	155,8	138,1	141,6	144,5
<i>varav Kultur och folkbildningsnämnden</i>	89,7	91,7	91,7	94,0	96,2
Kollektivtrafiknämnd	324,6	332,0	339,5	348,0	355,4
Politisk verksamhet och patientnämndens kansli					
Patientnämnden inkl kansli	5,9	6,0	6,0	6,2	6,3
Förtroendevalda och bidrag till politiska partier	37,2	44,4	44,3	45,4	46,3
Revisionen	5,3	5,4	5,4	5,5	5,6
Summa fördelat till förvaltningar	8 368,1	8 594,9	8 966,8	9 222,1	9 474,5
Anslaget till regionstyrelsens förfogande	768,5	754,2	641,4	679,3	785,6
<i>varav statsbidrag</i>	494,5	401,9	291,8	309,7	309,7
SUMMA VERKSAMHET	9 136,6	9 349,1	9 608,2	9 901,4	10 260,1
Gemensamma kostnader och intäkter	-308,7	-184,6	-116,7	-47,9	-80,0
SUMMA DRIFTBUDGET (nettokostnader)	8 828,0	9 164,5	9 491,5	9 853,5	10 180,0

Specifikation av anslaget till regionstyrelsens förfogande				
	Budget	Plan	Plan	
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2022	2023	2024	Plan 2025
Omställning och kompetensutveckling	25,0	25,0	25,0	25,0
<i>varav utbildningssatsning VRI (1 mnkr), kompetenshöjande BUP (2 mnkr) och primärvård psykiatri (1,5 mnkr)</i>				
Personalpolitiska medel	4,0	4,0	4,0	4,0
Utökning kollektivtrafiken (MÄLAB mm)	30,0	30,0	30,0	30,0
Fastighetsomställningskostnader	15,0	15,0	15,0	15,0
Ökad hyra Sala (nybyggnation/ombyggnation)	4,0	18,5	18,5	18,5
Akutsjukhus Västerås Projektering/genomförande	31,0	36,0	31,0	34,0
Post. Doc. Tjänster (somatik, i ram från 2023)	2,0			
Cosmics utvecklingsprogram	25,0	27,7	22,7	
Lågtröskelmottagning	2,0			
Tillnyktringsenheten	2,0			
Nationella riktlinjer (GAP-analyser)	5,0	5,0	5,0	5,0
Tarmcancerscreening (i ram från 2023)	6,0			
Scenkonstbiennial Västmanlands teater (garantibelopp)	2,0			
Regionvårdsavtal (i ram 2023)	30,0			
Extra IVA-platser (5st) (i ram 2023)	20,0			
Hållbarhetsprogram/bredbandsstrategi	2,0			
Forskning- och innovationsstrategi	10,0	10,0	10,0	10,0
Rehabilitering medarbetare	1,0			
Brandskyddsåtgärder	2,0	2,0	2,0	
Införande NetClean	1,0	1,0		
Ökad hyra utbildningsenheten	1,9			
LSS	11,0	11,0	11,0	11,0
Bredband	3,0	3,0	3,0	3,0
Nytt primärvårdsprogram	6,0			
Ökat friskvårdsbidrag	7,0	7,0	7,0	7,0
Samordningsfunktion kulturskolor	0,4	0,4	0,4	0,4
Regional utvecklingsstrategi	10,0			
Scen- och bildkonst	2,0			
Arbetsmiljöprogram	2,0			
Flygplats		15,0	15,0	15,0
Ohälsa/fetma		2,0	2,0	1,0
Summa övrigt	262,3	212,6	201,6	178,9

Summa övrigt	262,3	212,6	201,6	178,9
Förutsätter statsbidrag				
Kvinnorsjukvård, specialist- och primärvårdsverksamhet	27,7	20,4		
Psykisk hälsa (endast regionens del enligt SKR 2023)	38,0	20,0		
Kortare väntetider i cancervården	10,0	10,0		
Rehabkoordinatorer (generellt stb)	9,0	9,7	9,7	9,7
God och nära vård	95,0	100,0	14,0	14,0
GNV-Ambulanssjukvård	2,5	2,5		
Sammanhållen, jämlik och säker vård	7,0	3,0		
Civilt försvar	6,9	6,9		
Ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården	80,0	80,0		
Uppdämt vårdbehov	106,8			
Återhämtningsbonus	9,0	9,0		
Flera vårdplatser		11,3	11,3	
Ökad läkarkompetens i äldrevården		9,0		
Övriga statsbidrag	10,0	10,0	274,7	286,0
Summa statsbidrag	401,9	291,8	309,7	309,7
Summa reserverat	664,2	504,4	511,3	488,6
Egentligt oförutsett/budgeteringsmarginal	90,0	137,0	168,0	297,0
Summa till regionstyrelsens förfogande	754,2	641,4	679,3	785,6

Prognos från SKR 2022-04-28

<i>Belopp i miljoner kronor</i>	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Skatteintäkter	7 018	7 463	7 731	8 003
Inkomstutjämningsbidrag	1 239	1 348	1 400	1 451
Kostnadsutjämningsbidrag	33	44	50	54
Regleringsavgift	123	20	12	-28
Införandebidrag	28	0	0	0
Statsbidrag för läkemedelsförmånen	939	966	1 016	1 069
Summa skatter och statsbidrag	9 381	9 841	10 209	10 547

Förslag investeringsramar

<i>Belopp i miljoner kronor</i>	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Inventarier och utrustning	289	222	221	220
Byggnadsinvesteringar	762	828	1019	1 530
<i>varav akutsjukhus Västerås</i>	371	560	685	1 407
<i>varav ny sjukvårdsbyggnad Sala</i>	67	0	0	0
Investeringar totalt	1 050	1 050	1 240	1 750

Förslag låneramar

<i>Belopp i miljoner kronor</i>	Ram 2022	Behov 2023	Behov 2024	Behov 2025
Bankkontokredit	1 000	1 000	1 000	1 000
Låneram	400	1 050	1 050	1 050
Totalt	1 400	2 050	2 050	2 050

<i>Belopp i miljoner kronor</i>	Ram 2022	Behov 2023	Behov 2024	Behov 2025
Lån			150	700
Säkerhetsmarginal	400	1 050	900	350
Låneram	400	1 050	1 050	1 050

Sammanställning

	2023	2024	2025
HSF			
Ram 20220502	8 214	8 459	8 707
Minskad administration 2% (inkl säljande verksamheter) år 2023-2025	-10,0	-10,0	-15,0
Minskning av VRI pga förebyggande insatser	-5,0	-7,0	-7,0
Minskning av användandet av ekologiska livsmedel och Fair Trade gentemot närodlat	-6,5	-8,0	-8,0
Minskad ram IVA-platser	-21,0	-21,5	-22,1
Summa	-42,5	-46,5	-52,1
Ny ram	8 171,4	8 412,8	8 655,2
RK			
Ram 20220502	255	262	268
Minskad administration 3% (inkl säljande verksamheter) år 2023-2024 samt 4% 2025	-5,0	-5,0	-7,0
Ingen uppräknig 2023-2025	-11,5	-17,5	-23,4
Summa	-16,5	-22,5	-30,4
Ny ram	238,9	239,3	237,7
RUF			
Ram 20220502	148	152	155
Minskad administration 3% (inkl säljande verksamheter) år 2023-2024 samt 4% 2025	-2,0	-2,0	-2,5
Ingen uppräknig 2023	-7,9	-8,1	-8,3
Summa	-9,9	-10,1	-10,8
Ny ram	138,1	141,6	144,5
Politisk verksamhet (Förtroendevalda)?			
Ram 20220502	59	60	62
Besparing, ingen LPIK uppräknig 2023	-2,9	-3,0	-3,0
Ny ram	55,7	57,1	58,6
KTF			
Ram 20220502	349	358	366
Minskad administration 2,5% (inkl säljande verksamheter) år 2023-2024 samt 3,5% 2025	-1,0	-1,0	-2,0
Halverad LPIK-uppräknig 2023	-8,5	-8,7	-8,9
Summa	-9,5	-9,7	-10,9
Ny ram	339,6	348,0	355,4

Fullmäktiges beslut om inriktning och budget

Sverigedemokraternas förslag till fullmäktiges beslut

- Att skattesatsen för den regionskatt som ingår i den primära inkomstskatten fastställs för år 2023 till 10,88%
- Att resultatmål inom samtliga målområden inom Sverigedemokraternas budget fastställs
- Att förslag till budget för 2023 och ramar för 2024 – 2025 fastställs enligt Sverigedemokraternas förslag
- Att införa samarbetsavtal mellan region och kommuner som möjliggör alternativa vårdformer till akutmottagningen för sköra äldre.
- Att utveckla den avancerade sjukvården i hemmet för att avlasta slutenvården på sjukhusen.
- Att förbättra tillgängligheten och korta väntetiderna inom akutsjukvården genom utvecklandet och införandet av nya arbetsmodeller som snabbspår samt förebyggande arbete riktat mot kroniskt sjuka och multisjuka äldre.
- Att verka för att sjukhusens slutenvårdsavdelningar minimerar överbeläggningar och utlokaliseringar samt säkrar en god arbetsmiljö för personalen.
- Att utveckla ett samverkansråd för effektivare vårdkedjor och avlastade akutsjukhus.
- Att undvika vårdcentralisering i besparingssyfte.
- Att stärka samverkan mellan mödravårdscentraler och förlossningsenheter/BB genom att sträva efter att ge födande kvinnan samma barnmorska under hela graviditeten.
- Att upprätta en plan för att utöka geriatriska kompetenser.
- Att sträva efter att minska överbeläggningen och utlokaliseringen av patienter på geriatriska avdelningar.
- Att främja direktintag på geriatrisk mottagning genom snabbspår via ambulanser och akutmottagningen.
- Att främja mobila närsjukvårdsteam för äldre.
- Att rikta inom RS anslag till kompetensutveckling 1 mkr 2023–2025 till förebyggande insatser av VRI
- Att anslå 2mkr 2023 – 2024 1mkr 2025 preventiva hälsoarbetet Ohälsa/fetma
- Att inrätta vårdgarantiserviceverksamheter
- Att stärka tillgängligheten genom att inrätta fler vårdcentraler som erbjuder vård vid flexibla öppettider
- Att kraftfullt informera befolkning om personliga profylaktiska åtgärder i syfte att om möjligt undvika cancersjukdomar
- Att arbeta för att korta ledtiderna till cancervården
- Att varje patient ska ha en fast namngiven vårdkontakt/läkarkontakt
- Att genomlysna möjligheterna att öppna äldrevårdsmottagningar
- Att Utveckla korttidsboenden för minskade besök på akuten av sköra äldre
- Att Triageringen inom akutsjukvården måste få ett bättre flöde
- Att Införa mobila primärvårdsteam för äldre och multisjuka
- Att satsa på sjukhusanslutna palliativa team som gör det möjligt att vårda döende och svårt sjuka vuxna, ungdomar och barn i hemmet.
- Att säkra tillgången till hospisplatser för såväl vuxna som ungdomar och barn.
- Att förbättra närståendestödet till de personer som har anhöriga inom den palliativa vården.
- Att upprätta bindande överenskommelser mellan kommuner och regionen om en sammanhållen vårdkedja i den palliativa vården för barn och ungdomar.
- Att förbättra informationen om vikten av god tandhälsa.
- Att sträva mot kostnadsfri profylax, diagnosticering och behandling av parodontit.
- Att sträva efter subventionerade patientavgifter för äldre, plus 65 år.
- Att införa mobila tandvårdsenheter.
- Att begränsa användning av hyrpersonal.
- Att verka för att regionen skall vara en attraktiv arbetsplats.
- Att se över karensregler för personal som vill säga upp sig och återkomma som dyr hyrpersonal
- Att minska administrationskostnaderna med 2,0% 2023 - 2025 i **HSF**
- Att minska administrationskostnaderna med 3,0% 2023 - 2024 4,0% 2025 i **RK**, ingen uppräknings av LPIK 2023 - 2025
- Att minska administrationskostnaderna med 3,0% 2023 – 2024 4,0% 2025 i **RUF** ingen uppräknings av LPIK 2023
- Att besparing i politisk verksamhets ram ingen uppräknings av LPIK 2023
- Att minska administrationskostnaderna med 2,5% 2023 - 2024 3,5% 2025 i **KTF** halverad LPIK- uppräknings 2023
- Att se över regionens primära huvuduppdrag
- Att arbeta för att öka patientflödet per vårdande enhet, ökad effektivitet.

- Att utforma kompetensförsörjningsplaner som ligger till grund för ekonomiska satsningar på fler utbildade i bristyrken.
- Att säkerställa att personal inom hälso- och sjukvården talar god svenska.
- Att förbättra arbetet med att tillvarata och synliggöra kompetensen och arbetsförmågan hos människor med funktionsnedsättning.
- Att stärka personalens möjligheter till kompetens- och karriärutveckling.
- Att erbjuda utbildningsanställningar för dem som vill vidareutbilda sig till specialistsjuksköterska.
- Att anställa vakter i större utsträckning för att säkerställa tryggheten för personalen på utsatta arbetsplatser.
- Att ge medarbetare tillgång till digitala personlarm och kamerabevakning.
- Att genomlysna möjlighet att inrätta en specialistmottagning i Region Västmanland för vård av sexuellt våldsutsatta kvinnor och män.
- Att införa ett trygghetsnummer för resande.
- Att upprätta handlingsplaner för att motverka hot och våld i kollektivtrafiken.
- Att använda kamerabevakning i större utsträckning i kollektivtrafiken.
- Att använda flexibla natt- och kvällsstopp i större utsträckning för resenärernas trygghet.
- Att Region Västmanland bör ha en övergripande regional energiförsörjnings strategi, som del av den Regionala Utvecklingsstrategin.
- Att energianvändandet skall ta största möjliga miljöhänsyn och måste vara ekonomiskt försvarbara
- Att öka inköpen av lokal och närproducerade livsmedel och minska användandet av ekologiska livsmedel och Fair Trade med besparande effekt på 6,5 mkr 2023, 8,0 mkr 2024, 8,0 mkr 2025
- Att välja bort produkter som framställts genom att utsätta djur för onödigt lidande.
- Att avslå anslagen till föreningar och organisationer som i handling motverkar demokratiska värderingar
- Att kulturen ska binda samman regionens förflutna med såväl nutid som framtid.
- Att kulturen ska förvalta regionens historia och arv, främja gemenskap och trygga den lokala, regionala och nationella identiteten.
- Att möjlighet till kulturupplevelser ska finnas för alla, i alla livets skeden, och kulturen ska ges möjlighet att spela stor roll för folkhälsan.
- Att Natur- och kulturvård ska knytas samman.
- Att inom samhällsbyggnad ska kulturhistorisk hänsyn och kulturell planering vara självklara, integrerade delar.
- Att det ska finnas god tillgång till kulturella utbildningar och kulturinstitutioner av hög kvalitet.
- Att samtidskulturella uttryck ska i högsta möjliga mån sträva efter att vara oberoende från såväl kommersiella som offentliga intressen.
- Att prioritera identitetsskapande barnkultur, som genomsyras av respekt för det nationella och regionala kulturarvet, i synnerhet i form av läsfrämjande insatser.